

Golfbaan van het Jaar

Is de toekenning van de award aan 't Zelle (deels) toe te schrijven aan het onderhoud?

Bij de uitreiking van de Golf Awards is golfclub 't Zelle tot Golfbaan van het Jaar bekroond. Wat betekent dat? En is de onderscheiding ook toe te schrijven aan het onderhoud van de baan? In de rubriek Team in beeld ditmaal aandacht voor een club in de Achterhoek. Wie zorgen er voor het baanonderhoud, wat doen ze anders dan anderen en op welke problemen stuit het team?

Auteur: Chris Veldkamp

spelers. De Gelderse baan in de driehoek tussen Hengelo, Vorden en Ruurlo had in 2017 de hoogste *net promoter score* van alle clubs. Dat betekent dat golfers in hoge mate geneigd zijn de baan en club aan te bevelen bij vrienden en kennissen; de klant-loyaliteit is hoog. Dan doe je het dus heel goed.

Samenwerkingsovereenkomst

Bij ons bezoek aan de baan in de Achterhoek proberen we erachter te komen wat 't Zelle zo goed doet. In hoeverre is de onderscheiding op het conto te schrijven van de club, en in hoeverre van het onderhoudsteam? We vragen het eerst aan directeur/eigenaar Adriaan van Dorth van Agrec Zelle Beheer, het bedrijf dat het onderhoud uitvoert. 'Ik denk dat het succes te maken heeft met de unieke samenwerkingsovereenkomst tussen de golfclub en ons bedrijf', zegt Van Dorth in het greenkeeperonderkomen, dat drie jaar geleden helemaal is vernieuwd.

'In de golfwereld doet een club het onderhoud zelf of het wordt uitbesteed; tussensmaken zijn er niet. Maar een traditionele overeenkomst van vijf of tien jaar tussen een golfclub en een aannemer gaat bijna altijd ten koste van de klant of de aannemer. Heb je een heel groeizaam jaar, dan schiet bijvoorbeeld het vertidrainen erbij in, of andere minder zichtbare werkzaamheden. Een kortetermijnovereenkomst betekent meer risico voor een aannemer en een hogere aanneemsom. Een traditionele overeenkomst is vaak ook star: alles wordt dichtgetimmerd en er is meestal geen ruimte voor flexibiliteit.'

'Om dit doel te behalen, is het in onze ogen veel beter om een goed onderhoudsplan te maken, dat op de lange termijn is gericht, en dan elk jaar een planning en begroting te maken', vervolgt Van Dorth. 'Want elk jaar is anders, het werk dat gedaan moet worden varieert en er zijn vaak nieuwe ontwikkelingen waarop je moet anticiperen. Je doet het met elkaar en je moet elkaar de ruimte geven om tot een hoger niveau te komen. Wij hebben een langlopend onderhoudscontract en doen alles in samenspraak met de vereniging. Er is flexibiliteit in het contract, waardoor we kunnen sturen op veranderingen in het onderhoud of in de behoeften van golfers. Er wordt niet bezuinigd op langetermijnonderhoud zoals drainage, beluchten en bezanden. Het voordeel van deze unieke constructie is dat wij voor een heel redelijke prijs goed onderhoud kunnen doen. Tegelijk kunnen wij dankzij de langlopende overeenkomst wel investeren in goed materieel.'

De eerste negen holes van golfbaan 't Zelle stammen uit 1993. In 2004 kwamen er negen holes bij, en nu bestaat de golfbaan op landgoed 't Zelle uit 18 holes en een 9-holes-par-3-baan. Dit complex, een kleine 100 hectare groot, is eind 2017 onderscheiden met de Golf Award 'Golfbaan van het Jaar'.

In het verleden bepaalde een jury van de Golf Awards (een initiatief van PGA Holland, NVG en NGF) welke baan de prijs verdiende, maar de prijs is nu gebaseerd op een nieuw criterium: de waardering door golfers. Van alle clubs en banen die gebruikmaken van het enquêteprogramma Players 1st, is 't Zelle het beste gewaardeerd door golf-

Een historisch gegroeide samenwerking De geschiedenis van 't Zelle verklaart waarom de club en Agrec Zelle een afwijkende overeenkomst hebben. De familie Van Dorth tot Medler is eigenaar van het 355 hectare grote landgoed. Eerst werd geld verdiend met de bossen, later met akkerbouw. In de jaren vijftig kwamen daar de opbrengsten van recreatiehuisjes bij; de vroegere pachtboerderijtjes werden vakantiehuizen. Later maakte akkerbouw grotendeels plaats voor recreatie. Adriaans vader, Gijs van Dorth tot Medler, besloot op het landgoed naast de vakantieverblijven ook een golfbaan te beginnen.

'Een traditionele overeenkomst van vijf of tien jaar tussen een golfclub en aannemer gaat bijna altijd ten koste van de klant of de aannemer'

Dat bleek een goede beslissing. Golf groeide snel in Nederland en het landgoed op zandgrond leende zich uitstekend voor de sport. 'De sterke punten van de golfbaan zijn de rust en de natuur, de prachtige omgeving', zegt vader Gijs, als hij later in de ochtend even aanschuift bij het gesprek. 'Geen snelwegen, je hoort alleen af en toe een koe loeien of een tractor rijden.' 'En de holes zijn prachtig ingepast in het bestaande coulisselandschap', voegt Adriaan toe. 'De baan was meteen bij de opening al volwassen.'

De inmiddels 26 jaar oude golfclub werd huurder van de baan en Van Dorth ging het onderhoud zelf doen, want hij kende de grond. Er is sindsdien weinig veranderd, behalve dat Agrec Zelle nu voor de club werkt en de 35-jarige Adriaan recent de directie heeft overgenomen van zijn 67-jarige vader. 'Door de speciale relatie met de club en de familie zijn we geen aannemer, maar onderhoudspartner', zegt Adriaan van Dorth. 'We hebben een open begroting en er is een volledig transparante verhouding tussen de club, Agrec Zelle Beheer en de eigenaren van de grond. Twee keer per jaar is er

Voldoende beluchten voor een optimale groei en vochthuishouding.

driehoeksoverleg en dan wordt alles doorgesproken. Een club is soms op de korte termijn gericht; de kunst is om op de lange termijn te denken. Dat gebeurt dankzij het overleg tussen de drie verschillende partijen. Wij kunnen de club daarbij precies vertellen hoeveel uur bepaalde bewerkingen duren en wat de kosten zijn, omdat we al 25 jaar lang alle uren bijhouden. We kunnen daardoor maatwerk leveren, precies wat de klant wil.'

Via Players 1st weten wat de klant wil

We verkassen van het greenkeepersonderkomen naar het clubhuis, een gerestaureerde boerenhoeve, waar we de clubbestuurders treffen die verant-

woordelijk zijn voor het clubbeleid en onderhoud: clubvoorzitter Paul Baumann en baancommissaris Leon Heilbron. Baumann vertelt dat de vereniging nu één jaar met het klanttevredenheidsprogramma Players 1st werkt. 'We stellen vragen aan leden en men mag anoniem antwoord geven', zegt hij. 'Dat werkt goed, want op deze manier vertelt men meer. Er kwam bijvoorbeeld naar voren dat men de voorgreens nat vindt. Dat was al in ons programma opgenomen, dus hebben we via onze communicatiemiddelen laten weten dat we hier iets aan doen. Eerder al hebben we enkele tees iets beter gedraaid, richting de green of fairway; dat was ook een kwestie die naar voren kwam

via Players 1st.' Van Dorth: 'Met het enquêtesysteem van Players 1st kun je peilen of er ook echt behoefte is aan bepaalde aanpassingen in de baan.' Baumann: 'Zo komt uit Players 1st naar voren dat spelers de betrouwbaarheid van de greens belangrijker vinden dan een hoge snelheid. Een deel van de spelers vindt dat de fairways in de zomer hard en kaal zijn en wil dan iets hoger gras op de fairways, omdat het spel voor de meeste golfers makkelijker is als de bal op een bedje gras ligt.' Baancommissaris Heilbron: 'Al deze zaken bespreken we als we eens in de veertien dagen bij elkaar komen, inclusief de communicatie binnen de club over de stappen die we nemen.'

Heilbron denkt dat 't Zelle hoog gewaardeerd wordt vanwege de goede communicatie over alles op het gebied van onderhoud. 'We zijn heel open naar de leden in onze communicatie. Dat doen we via een nieuwsbrief die alleen over de baan gaat en via berichten op de website.' 'De leden willen weten wat er gebeurt en daar haken we op in', zegt Van Dorth. Baumann: 'Op de website bericht een speciale werkgroep ook over de flora en fauna op het golfterrein.'

Baumann bevestigt dat de unieke samenwerkingsovereenkomst met onderhoudspartij Agrec Zelle een deel van het succes bepaalt. 'De communicatie tussen ons en Agrec Zelle en tussen ons en de leden is de basis. Wat ook voor succes zorgt, is dat we vooroplopen op het gebied van lidmaatschappen en duurzaamheid. We staan heel hoog op de Green Deal-ladder die de NGF hanteert. In 2017 hebben we op de greens geen chemie meer

Adriaan van Dorth, Agrec Zelle Beheer

Leon Heilbron, de baancommissaris

Paul Baumann, voorzitter van golfclub 't Zelle

Het clubhuis

‘Met het enquêtesysteem van Players 1st kun je peilen of er ook echt behoefte is aan bepaalde aanpassingen in de baan’

gebruikt en het is gelukt om de greens het jaar door te krijgen zonder noemenswaardige schade door schimmelplekken. We hebben hier al veel stappen gezet op weg naar het verbod op gewasbeschermingsmiddelen in 2020.’

De club heeft in de afgelopen drie jaar netto 100 nieuwe leden gewonnen. Dat is volgens voorzitter Baumann mede te danken aan een vooruitstrevende tariefstelling. ‘We bieden een lidmaatschap aan met onbeperkt speelrecht op alle 27 holes, maar ook een lidmaatschap waarbij je per dag één ronde van negen holes op de wedstrijd baan mag spelen. Daarnaast is er ook nog een apart lidmaatschap voor de par-3-baan. Met het negen-holes-per-daglidmaatschap behouden en winnen we veel leden.’

‘Veel clubs houden star vast aan 18-holesleden’, zegt baancommissaris Leon Heilbron, ‘maar dat houd je niet vol in deze tijd. De mentaliteit van mensen is veranderd en voor een deel van de golfers is een negen-holes-per-daglidmaatschap aantrekkelijker.’ De clubvoorzitter: ‘We hebben veel leden die overstappen van een volledig lidmaatschap naar een negen-holes-per-daglidmaatschap. Dat betekent dus minder inkomsten. Maar tegelijk groeit het totale aantal leden, waardoor de inkomsten stijgen. De babyboomers hebben voor groei van golf gezorgd, maar die verlaten de sport nu weer. Je raakt veel mensen kwijt en je moet naar

de toekomst kijken, aantrekkelijk zijn voor nieuwe generaties. Je moet als club durven innoveren. Niet alleen op het gebied van lidmaatschappen, maar ook van duurzaam beheer. Je moet ervoor zorgen

Met natuurvriendelijk beheer rondom afslagplaatsen sla je twee vliegen in één klap: minder werk, meer natuur.

De holes van 't Zelle zijn ingepast in het bestaande coulisselandschap.

dat je over twee jaar klaar bent voor een verbod op gewasbeschermingsmiddelen.'

Chemievrij beheer

Het greenkeepersteam op 't Zelle bestaat uit vier vaste jaarkrachten en in drukke maanden vaste seizoenskrachten. Gijs Compas is de hoofdgreenkeeper, Peter Hissink de assistent-hoofdgreenkeeper. Jordy Jaaltink en Richard Toonk zijn de greenkeepers en Jelger Zielhorst is een vaste seizoenskracht. De greenkeepers komen allemaal uit de regio en spelen geregeld op hun eigen baan met 27 holes, 85 bunkers en – inclusief de oefenfaciliteiten – 30 greens. 'Dat is veel werk, want we onderhouden de par-3-baan op hetzelfde niveau als de wedstrijd-baan', vertelt hoofdgreenkeeper Compas. Assistent-hoofdgreenkeeper Hissink: 'De korte baan is hier geen ondergeschoven kindje.'

Het onderhoud van de machines wordt voor een groot deel in eigen beheer gedaan. In de werkplaats is een brug geïnstalleerd die het afstellen van maaiers en machines makkelijker maakt. Van het team wordt flexibiliteit verwacht. Als er na een week regen eindelijk een droge zonnige dag is, dan wordt daarvan geprofiteerd en draait iedereen enkele uren langer dan normaal. Bij slecht weer en in de winter wordt er korter gewerkt: tijd voor tijd.

Van Dorth: 'Dat lukt alleen met een gedreven team, en gedrevenheid is hier te bereiken omdat we op de lange termijn denken en investeren in mensen en materieel.'

Green Deal

Het onderhoudsteam is al jaren bezig met voorbereidingen op de meest waarschijnlijke uitkomst van de Green Deal: een toekomst zonder gewasbeschermingsmiddelen. Maurice Evers van Lumbricus is een externe adviseur; NLadviseurs geeft advies op het gebied van duurzaam beheer. De club heeft in 2014 het GEO-certificaat verworven. 'We werken hier met een beperkt onderhoudsbudget, dus je moet sowieso slim en duurzaam bezig zijn', zegt Hissink. 'Ook onze adviseur stuurt ons daar al jaren op aan. Het grasplantje op 't Zelle went al aan deze toekomst.'

'Het is belangrijk om niet in paniek te raken bij de overgang naar chemievrij beheer', zegt Hissink. 'Vorig jaar hebben we voor het eerst geheel chemievrij gewerkt. Er zijn schimmelplekjes die nu – half mei – pas herstellen, maar het valt mee. Het is de kunst om zo weinig mogelijk van deze plekken te hebben. Chemie mag nu nog, maar we hebben het in 2017 bewust niet meer gebruikt.'

In biotopen, gebieden met een kwetsbaar milieu, mogen afgezwaaide ballen niet worden gezocht.

Hissink: 'Je kunt ziektes voorkomen door dingen anders te doen, bijvoorbeeld door iets hoger te maaien.' Van Dorth: 'In het seizoen maaien we de greens vier keer per week, we rollen ze één keer per week en we gebruiken *wetting agent*.' Hissink: 'De *wetting agent* brengen we handmatig aan op de plekken waar het nodig is.' Van Dorth: 'Zo kunnen we uniforme greens presenteren met een prima snelheid, stimp 7,8 tot 8 en in het hoogseizoen iets sneller. De greens minder vaak maaien heeft een positieve invloed op ziektes.'

't Zelle wordt door golfers op de website Leadingcourses gewaardeerd met het cijfer 8,1. Dat is mede te danken aan de zandgrond waarop de baan ligt; daardoor zijn er weinig problemen met overtollig water. En volgens de initiatiefnemer is de basis van de golfbaan heel goed. 'Er zijn geen fouten gemaakt bij de aanleg en dat is veel waard', zegt Adriaans vader Gijs van Dorth, die nauw betrokken was bij de aanleg door aannemer De Enk Groen & Golf, naar een ontwerp van de Ierse architect Tom MacAuley. 'Op sommige banen worden wel fouten gemaakt bij de aanleg. Daar heb je jaren later nog last van.'

Door de ligging ten oosten van de IJssel heeft 't Zelle wel minder regen dan de gemiddelde golf-

baan. Hoofdgroenkeeper Compas: 'We hebben berekening op de greens, voorgreens en tees. Alleen bij extreme droogte beregenen we de fairways. Dat doen we dan met haspels en slangen.' 'Bruin of geel is het nieuwe groen', zegt assistent-hoofdgroenkeeper Hissink, 'maar verdrogen is niet goed. We zitten hier in een natuurgebied en de kruiden uit de omringende weilanden krijgen hier een kans als de fairways uitdrogen.'

Beter presteren in minder uren

Golfclub 't Zelle heeft niet alleen de greenkeeping uitbesteed, maar ook de horeca, de golfshop en de golfschool. 'De club is bezig met de corebusiness: het verenigingsleven, en schakelt voor andere zaken de juiste mensen in', zegt Van Dorth. De club is gezond, maar moet toch – zoals bijna elke golfvereniging in Nederland – streng op de centen letten. Dat komt mede door de overgang van lidmaatschappen met participatie naar een nieuw verdienmodel. 't Zelle mag dan verkozen zijn tot Golfbaan van het Jaar, Agrec Zelle wordt geacht om per 1 januari 2018 nog beter te presteren dan in de jaren hiervoor, maar in minder uren en met minder budget dan vóór 2018.

Volgens hoofdgroenkeeper Compas is dat de grootste uitdaging: 'De kwaliteit hoog houden bin-

nen het budget dat daarvoor is, terwijl we door de Green Deal in sommige gevallen meer tijd kwijt zijn aan onderhoud. Ze zeggen dat de Green Deal besparingen oplevert, maar besparing is er pas op lange termijn.' 'Het is een uitdaging', bevestigt Van Dorth. 'De vraag is dan: kan het slimmer? Ja, er zijn slimme kostenbesparingen te maken én de kwaliteit is te verhogen als je analyseert wat de golfers belangrijk vinden. Door gerichte vragen in het enquêteprogramma Players 1st weten we dat. Op basis van wat de golfers belangrijk vinden, kunnen we dit seizoen bijvoorbeeld kosten besparen door een andere indeling van verschillende spelonderdelen. We hebben per spelonderdeel (greens, voorgreens, fairways en zo verder) gekeken: wat doen we nu en waarom? We hebben allerlei aannames onderzocht, zoals 'golfers vinden dat of dat niet fijn'. Je kunt bijvoorbeeld het gras rondom tees kort maaien, maar het scheelt werk en geld als je daar de natuur zijn gang laat gaan. Als die plekken niet in spel zijn en als je uitlegt dat daarmee de natuurwaarden verhoogd worden, dan vindt iedereen het prima. Mensen hebben begrip voor deze vormen van duurzaamheid.' Voorzitter Baumann: 'Dat geldt bijvoorbeeld ook voor het kapbeleid. Als je het belang van licht en lucht goed uitlegt, dan kweek je begrip.'

Een opvallend verkeersbord op landgoed 't Zelle.

De kooien worden dagelijks door de verantwoordelijke greenkeeper gecontroleerd en waar nodig gesteld. Met een juiste afstelling is de schimmeldruk beperkter en kan het slijpen van kooien beperkt worden.

MACHINES

- greenmaaiers: twee keer Toro GR3400
- tees/voorgreen: Toro GR3400
- fairwaymaaier: Jacobson 405
- rough: John Deere 8800 en Toro 4000
- bunkers: Toro Sandpro 5040
- trekkers: BCS, New Holland Boomer 45, T4.85 en Fendt 309
- transporter: Club Car, Kubota en Cushman
- greenroller: Tri Head Roller
- bezander: Tycrop Quick-Pass 450
- doorzaaien: Einbock 300ZM, Speed Seed en Vredo
- beluchten: twee keer Vertidrain en Toro ProCore
- klepelwagen: Amazone Jumbo en MH-wagen
- spuit: Hardy veldspuit
- haspels: twee keer Turbocar
- kunstmeststrooier: Amazonem, Vicon en Accu Pro
- proppenraper: John Deere
- drainage: drainagereiniger

Droge plekken op greens worden pleksgewijs behandeld met wetting agent.

‘We vinden het al jaren belangrijk om duurzaam bezig te zijn’, zegt Van Dorth. ‘Iedereen denkt bij duurzaamheid aan de Green Deal, maar slimheden zijn ook duurzaam. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat kooien en maaideks goed schoon-gepoeld worden na gebruik; dit bevordert de levensduur en maaikwaliteit. We hebben bewust een brug geplaatst, zodat we machines makkelijk, snel en goed kunnen afstellen. Dat verdient zich terug: als de kooien continu goed staan afgesteld, kun je het aantal slijpbeurten en het vervangen van de messen fors reduceren. Goed gereedschap is essentieel. Goed onderhoud van het machinepark werkt levensverlengend. Efficiënt gebruik van machines, hergebruik van het grasmaaisel, dat alles is ook duurzaam. Veel clubs doen dingen nog steeds zoals ze het altijd gedaan hebben; er is geen analyse en ontwikkeling. Er zijn ook andere slimme kostenbesparingen. Als je een roller voor de green zo aanpast dat hij geen grasdotten meer achterlaat, dan scheelt dat blazen. Als je zorgt dat een klus drie uur duurt, kan het werk precies tussen twee pauzes gedaan worden. Een ander voorbeeld: er wordt nu nagedacht over zonnepanelen op de werkschuur die stroom kunnen leveren voor elektrische karretjes, maar waarom niet meteen zonnepanelen installeren om het hele landgoed van stroom te voorzien? Soms moet je een slag verder denken. Aan de andere kant moet het natuurlijk wel realistisch zijn.’

Agrec Zelle beschikt over een uitgebreid modern machinepark met een hoge werkcapaciteit. Omdat het bedrijf in de loop der jaren een groot flexibel

team heeft weten op te bouwen, wordt Agrec Zelle steeds vaker gevraagd ook op andere banen in te springen. Op dit moment ondersteunt het bedrijf een aantal golfbanen in de Achterhoek bij het verrichten van werkzaamheden die periodiek plaatsvinden. Van Dorth: ‘Korte lijnen en flexibiliteit zijn hierbij essentieel. In tijden van bezuinigingen werkt nieuw werk motiverend voor onze greenkeepers en we kunnen onze machines up to date houden.’

De contacten met de buurtbanen in de Achterhoek zijn goed en er is nu een jaarlijkse wedstrijd voor de greenkeepers van deze banen. ‘We spelen niet alleen eens per jaar samen, maar delen ook kennis en ervaringen en we helpen elkaar als iemand een probleem heeft met een machine’, vertelt Van Dorth. ‘We zien elkaar niet meer als concurrenten en dat is een goede ontwikkeling; dat was tien jaar geleden wel anders.’

Be social

Scan of ga naar:

www.Greenkeeper.nl/artikel.asp?id=9-7632